Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

U 54/2024 vp

Lausunto

10.2.2025

VN/13/2025
VN/13/2025-TEM-7

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

TyV kuuleminen 11.2.2025; U 54/2024 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmään liitetystä työntekijöiden lähettämistä koskevan ilmoituksen tekemiseen tarkoitetusta julkisesta käyttöliittymästä ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (lähettämistä koskeva ilmoitus ja julkinen käyttöliittymä)

Ehdotuksen tavoite ja keskeinen sisältö

Ehdotuksen tarkoituksena on helpottaa työntekijöiden lähettämisilmoituksien tekemistä Euroopan unionissa, edistää sisämarkkinoiden toimintaa vähentämällä palvelujen tarjoamisen vapauden hallinnollisia esteitä ja samalla auttaa jäsenvaltioita seuraamaan lähetettyjen työntekijöiden oikeuksien suojeluun tähtäävän EU:n lainsäädännön tehokasta noudattamista sekä tukea asiaan liittyvää hallinnollista yhteistyötä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä.

Komission asetusehdotuksessa säädettäisiin julkisesta käyttöliittymästä osana sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmää (IMI) ja siihen liittyvästä työntekijöiden lähettämisestä koskevasta vakiomuotisesta ilmoituksesta ja siinä vaadittavista tiedoista.

Julkisen käyttöliittymän käyttö olisi jäsenvaltioille vapaaehtoista.

Jos jäsenvaltio liittyisi julkiseen käyttöliittymään, ei se saisi asettaa muita ilmoitus- tai tiedonantovaatimuksia palveluntarjoajille, jotka toimittavat lähettämisilmoituksen julkisen käyttöliittymän kautta.

Asetusehdotuksen analyysi ja vaikutukset

Euroopan komissio ei ole tehnyt asetusehdotuksesta vaikutusten arviointia. Komissio teki analyysin, jossa selvitettiin lähetettyjen työntekijöiden ilmoittamisesta EU:n 27 jäsenvaltiossa aiheutuvan hallinnollisen rasitteen tasoa. Komission arvio kattaa vaikutukset yhdenmukaistetun lomakkeen käyttöönotosta.

Valtioneuvosto on pitänyt valitettavana sitä, että komission analyysissä ei ole tehty arviota hieman joustavamman mallin eli vakiolomakkeen mukauttamismahdollisuuden sallimisesta siten, että käyttöjärjestelmään liittymisen yhteydessä vakiolomakkeen sisältöä voitaisiin hieman muokata huomioiden kansallisia tietotarpeita. Tämä mahdollistaisi sen, että EU-tasolla olisi käytössä kuitenkin yksi vakiomuotinen lomake perustana ilmoitukselle täydennettynä kansallisilla perustelluilla tietotarpeilla.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address** Työ- ja elinkeinoministeriö	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
PL 32 00023 Valtioneuvosto	Aleksanterinkatu 4 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 1606 2160 +358 9 1606 2160	kirjaamo.tem@gov.fi www.tem.fi

Suomessa on tällä hetkellä käytössä sähköinen ilmoituslomake, jonka kautta ilmoitukset lähetetyistä työntekijöistä tehdään työsuojeluviranomaisen ylläpitämällä verkkosivustolla olevan lomakkeen kautta. Ilmoitukset tallentuvat työsuojeluviranomaisen asianhallintajärjestelmään sekä valvontatietojärjestelmään.

Jos asetusehdotuksen mukainen julkinen käyttöliittymä otettaisiin Suomessa käyttöön, aiheuttaisi se tarpeen kansallisille lainsäädäntömuutoksille huomioiden se, että työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (477/2016)) mukaan ilmoituksessa on kerrottava komission ehdotusta yksityiskohtaisemmin joitakin tietoja. Esimerkiksi rakennusalan työssä on ilmoitettava rakennuttajan ja pääurakoitsijan yksilöintitiedot ja yhteystiedot sekä lähetetyn työntekijän veronumero. Asetusehdotuksessa ei ole huomioitu kansallisia tietotarpeita esimerkiksi rakennusalaa koskevista erityisistä tietovaatimuksista.

Julkisen käyttöliittymän ja vakiolomakkeen käyttöönoton myötä kansallisesta ilmoitusjärjestelmästä voitaisiin luopua, joka voisi mahdollisesti tuoda kustannussäästöjä. Suomen kansallinen tietojenkäsittelyn taustajärjestelmä pitäisi kuitenkin yhä säilyttää.

Komission analyysi ja ehdotetun käyttöliittymän ja verkkolomakkeen toiminnallisuuden osalta Suomessa kokemukset maantieliikenteen ilmoitusjärjestelmän käytöstä työsuojeluviranomaisessa eivät vastaa komission ehdotuksessa esittämää arviota sen toiminnallisuudesta nimenomaan viranomaisvalvonnan kannalta.

Asetusehdotuksen 4 artiklan mukaan komissio vahvistaa vakiolomakkeen täytäntöönpanosäädöksillä. Jäsenvaltiot voivat toimittaa komissiolle ehdotuksia vakiolomakkeeseen tehtäviksi muutoksiksi. Komissio tutkii tällaiset ehdotukset muuttaakseen tarvittaessa vakiolomaketta. Tämä mahdollistaa vakiolomakkeen kehittämistä yleisesti, mutta tämä ei huomioi mahdollisia kansallisia yksittäisiä kehittämistarpeita.

Ehdotuksen käsittely

Ehdotuksen käsittely on aloitettu Euroopan neuvoston kilpailukykytyöryhmässä 5.12.2024. Puheenjohtajamaa Puola on antanut ehdotuksesta ensimmäisen kompromissiehdotuksen 31.1.2025.

Valtioneuvoston kannat

Valtioneuvosto pitää ehdotuksen tavoitteita edistää sisämarkkinoiden toimintaa yritysten hallinnollista taakkaa vähentämällä liittyen työntekijöiden lähettämisilmoituksiin sekä sitä, että viranomaisilla olisi käytössä yhtenäinen työkalu lähettämisilmoitusten vastaanottamiseen kannatettavina. Erityisen tärkeää olisi se, että viranomaisten tietojen käsittely ja hakeminen IMI:stä sekä näiden tietojen hyödyntäminen viranomaistyössä olisi sujuvaa. Tiedon analysointia varten tietoja tulisi voida hakea ja koota tarkoituksenmukaisella tavalla ja tallentamaan myös järjestelmän ulkopuolelle.

Valtioneuvosto pitää perusteltuna sitä, että käyttöliittymään liittyminen ja vakiolomakkeen käyttöönotto on jäsenvaltioille vapaaehtoista. Tämä huomioi jäsenvaltioiden erilaiset järjestelmät ja jo tehdyn kansallisen kehittämistyön. Valtioneuvosto pitää hyvänä, että ehdotuksen mukaisen julkisen käyttöliittymän mahdollisesta käytöstä voidaan päättää kansallisesti erikseen ja vakiolomakkeen käyttöönotto edellyttää kuitenkin vielä tarkempaa arvioita. Tämä arvio voidaan tehdä asetusehdotuksen hyväksymisen jälkeen ja kun järjestelmästä on saatu kokemuksia.

Jatkovalmistelussa selvitettäviä kysymyksiä

Valtioneuvoston kannan mukaisesti jatkovalmistelussa pyritään vielä selvittämään mahdollisuutta saada joustoa vakiolomakkeeseen sekä selvitetään muun muassa lähetettyjen työntekijöiden tietosuojaan liittyviä kysymyksiä. Lisäksi jatkovalmistelussa pyritään arvioimaan asetuksen 4 artiklassa mainittujen tietojen osalta mahdollisia täsmentämistarpeita vakiolomakkeessa vaadittavien tietojen yleisestä tasosta.

Olennaista on se, että yritysten hallinnollisen taakan vähentämisen lisäksi käyttöliittymä ja vakiolomake ja niiden käyttöönotto olisivat tehokas työkalu kansallisille viranomaisille ja toisivat tehoa valvontatyöhön.

Neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen

Jakelu Eduskunta, työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Tiedoksi Ohjausyksikkö, TEM
Nico Steiner, TEM
Jan Hjelt, TEM
Niina Etelävuori, TEM